

Shopping center v Novih Jaršah

Še nedolgo nazaj smo za Nove Jarše uporabljali naziv »spalno naselje«. Danes Nove Jarše kažejo novo podobo. Knjižnica, lekarna, mini trgovski center in nenazadnje tudi 15. 9. 1992 odprta pošta ob Šmartinski v BTC-ju, so velika pridobitev za krajanje.

Blagovno trgovski center (BTC) in njegovo vodstvo počasi in vendar zanesljivo stopata v 21. stoletje. To dokazuje tudi gradnja nakupovalnega središča, ki že poteka.

Novembra 1991 so poslovni partnerji BTC d. d. Ljubljana. Poslovni sistem Mercator in SPAR Austria podpisali pogodbo o ustanovitvi mešanega podjetja BTC SHOPPING CENTER d. o. o. z namenom, da bi izboljšali trgovsko ponudbo v ljubljanski regiji.

Spomladi 1992 se je začelo projektiranje poslovne zgradbe in pridobivanje vseh potrebnih soglasij in dovoljenj za gradbeno dovoljenje. Zdaj že

poteka gradnja poslovnega centra v izmeri 18.000 m² trgovskih površin in priprava 800 parkirnih mest za osebna vozila. Sam center je zasnovan tako, da se bo oddalo v najem prek 20 manjših in večjih lokalov s širokim asortimanom blaga. V okviru SHOPPING CENTRA bo tako butična prodaja kakor prodaja blaga široke porabe. V objektu bo SPAR skupaj z PS MERCATOR na 6.000 m² odprl veliko blagovnico predvsem s prehranbenimi izdelki in drugim blagom za gospodinjske namene. V manjših lokalih v pritličju bodo še program usnjene galanterije, tekstila, tobak, čevlji, drogerija, re-

stavracija, bife, banka in specializirana prodaja raznovrstnih italijanskih sladoledov. V kleti SHOPPING CENTRA pa bo velika trgovina »vse za dom in rekreacijo« ter cvetlični center z rastlinjakom.

Gradnja bo potekala predvidoma do pomladi prihodnjega leta. Do takrat bo adaptiranih 14.000 m² obstoječih poslovnih površin v objektu XIII, ob južnem delu tega objekta pa gradijo 4.000 m² novih poslovnih površin. Tako bo konec pomladi ali najkasneje v zgodnji jeseni 1993 odprt prvi pravi SHOPPING CENTER v Sloveniji, ki bo velika pridobitev za ljubljanske kupce, predvsem pa za nas krajanje, ki bomo prav na našem območju dobili takšen nakupovalni center.

Kaj naj rečem za konec?

S polnimi jadrji naprej, gospodje iz BTC-ja. Krajanje smo vam hvaležni.

Tajnik KS. Stane JESIH

NOVICE IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

BESNICA

Denar za ceste se je našel, tako je zdaj prižgana zelena luč za asfaltiranje oziroma dokončanje ceste Besnica-Podgrad in začetek del na cesti Besnica-Vnjarje (300m), nekaj pa bodo primaknili še krajanje sami (za kakšen kilometer). Asfalt bo položen tudi skozi vas Volavljje (330m) in na Mali vrh (okrog 600m), če bo seveda lepo vreme, drugače dela ne bodo stekla.

Razmere glede vodooskrbe so se izboljšale, čeprav so kooperanti še do pred nekaj dnevi morali vodo dovažati v lokalne vodovode na Volavljje. Vnjarje in na Javor, kamor je bil dovoz vode potreben tudi zaradi okvare (slabo tesnjenje betona, zato je voda na več mestih prebijala vodovodni rezervoar). KS je organizi-

rala sestanek, na katerem je bilo s predstavnikom občine, g. Piškurjem, dogovorjeno, da krajanje z lastnimi sredstvi in enkratno udeležbo ter s sredstvi občine (250.000,00 SIT) zagotovijo sanacijo še v tem letu.

Glede vodovodov še to: naša občina je za dokončanje vodovoda Tuji grm po prejšnjem sestanku v KS odobrila sredstva v višini 200.000,00 SIT, ki bodo porabljena za dokončanje del. Vodovodi so res rakasta rana tega območja, vendar KS upa, da bo prihodnje leto bolje.

BIZOVIK

LUZ je pričel z izdelavo projektne dokumentacije za vodovod in kanalizacijo.

Svet KS je 5. 10. 92 določil novo ceno vode iz omrežja krajevnega vodovoda (višja za 65% glede na april 92), kar ste že opazili ob obisku inkasantke. Glede na negativni saldo vodovoda (ureditev črpalnice, odprava napak na omrežju, popravilo vodomerov), žal, ni šlo drugače.

Konec oktobra oziroma v začetku novembra bo zbor krajanov. Na njem bodo obravnavali poročila o delu sedanjega Sveta KS v preteklem mandatu in obdobju in predstavili evidentirane kandidate za člane novega Sveta KS.

(nadaljevanje na 8. strani)

KS DOLSKO

• Komunalna dejavnost v KS Dolsko

V tekočem letu je bilo v načrtu med drugim tudi ureditev odvodnjavanja, gradnja manjšega mostu čez Kamnico in asfaltiranje ceste na odseku proti Vinjam, od Lipeta do Medveda pod vinjamskim klanecem. Ko so se dela začela dovolj zgodaj, smo upali, da se bodo tudi po načrtu končala, se je delo ustavilo na polovici, po krivdi soinvestitorja, ki ne vemo zaradi kakšnih razlogov svojih obveznosti ni izpolnil. Za letos nameravajo menda financirati le še načrt za manjši most, ne pa tudi izgradnje.

Letošnja katastrofalna suša je pokazala, kako nujno je izgraditi vodovodno omrežje v naši KS, tudi na Lazah in v Senožetih. Obojim je porimankovalo vode, še posebno Senožčanom. Sreča je, da imata naši gasilski društvi še dokaj novi za pitno vodo prirejeni cisterni, ki sta po zaslugi požrtvovalnih gasilcev omilili veliko pomanjkanje vode. Po informacijah iz KS se načrt za vodovod v Lazah že izdeluje in se bodo dela pričela še v tem letu, kar je

Pozor – T. P.!

V Sekretariatu za občo upravo in razvoj krajevnih skupnosti naše občine so za ohranjanje tradicij in navad dela iz prejšnjega stoletja (ali obdobja). Preprosto so telefonično »mobilizirali« tajnike vseh KS v četrtek, 8. 10., naj TAKOJ PRIDEJO (v nadaljnjem besedilu T. P.), vzamejo izpiske volišč za bližnje volitve, jih ažurirajo in vrnejo do ponedeljka, 12. 10., do desetih dopoldne. Med obema datuma sta bila dela prosta dneva, sobota in nedelja. Omenjeni Sekretariat je velik tradicionalist tudi, ko se je potrebno pogovarjati o plačah tajnikov in višini dotacij za materialne stroške. Višina obojega je res za prejšnje ali celo predprejšnje stoletje. Nekatere KS nimajo niti za spodobno malico in povrnitev prevoza na delo in z dela, kaj šele za posebne pizive à la T. P. Ker pa občina stalno

ponavlja, da so delavci KS vrednoteni pri plačah kot občinski delavci, lahko (ob tem ko gledamo neto ali bruto dotacije za plače KS) samo izrečemo globoko sožalje vsem kolegom na občini, če imajo seveda res take plače, kot da bi bili v službi na KS-jih.

Nekdo na občini je nekoč (ali ni bilo to šele lani!?) rekel, da se bo delo občinskih organov približalo človeku, krajanu, občanu. No, navedeni način dela vsekakor ni približek nikomur in ničemur. Delo seveda ne boli, še najmanj pa tajnike KS, saj so ažuriranje opravili resnično hitro. Boli pa odnos do sočloveka, kolega, predvsem do tistega, ki je plačan manj kot občinski kurir. Boli manjvrednost ali ničvrednost. Ni treba veliko domišljije, da lahko T. P. preberemo tudi kot: TIHO, PODLOŽNIK!

DG

prav, saj so Lazani pridno pomagali, ko smo med leti v veliki meri s prostovoljnimi delom zgradili vodovod v Dolskem. Senožčani pa bodo morali drugo leto krepko pluniti v roke, da bodo tudi oni enkrat rešili večni problem s pitno vodo.

• Turistično društvo

še deluje, predvsem po zaslugi Čič Antona, ki društvo predseduje že četrto leto in njegove umetniške galerije, v kateri se večkrat kaj dogaja, da življenje v Dolskem ni vedno tako enolično. K razvedrilu pripomorejo tudi njegovi konji, ki jih rad izposoja za ježo. Konjereja za jahalni šport je v Dolskem kar precej razvita. V jahalni šoli je vedno na razpolago 5 oz. s ponijem za otroke 6 jahalnih konj. Čič Anton in zakonca Milan in Jana Vejnovič iz Senožet, ki imata konjušnico pri Žerjavu, pa imajo: Tone 5, Milan in Jana pa 6 konj. Tudi Levičnik, starejši kmet v Dolskem, se še ukvarja z rejo konj. V jahalni šoli inštruirajo Jana, Milan in Maja.

Turistično društvo bo v kratkem izdalo obvestilo oz. napotke za vse tiste krajanje, ki bi se zanimali za ureditev turističnih sob na vasi. Po informaciji predsednika Čič Antona bi v primeru resnih interesentov priskočila tudi občina Ljubljana Moste-Polje, ki bi z ugodnimi krediti sofinancirala turistične sobe.

Ljubljana kot glavno mesto naše države Slovenije bo v bodočnosti organizirala vedno več raznih velesojemov, športnih, kulturnih in raznih drugih prireditve v večjem in tudi mednarodnem obsegu. Zato bo

potrebno vedno več nastanitvenih kapacitet, ki jih sama Ljubljana ne bo zmogla. Teh 15 km iz mesta bo pač majhen sprehod oz. vožnja na podeželje za marsikatero domačega ali tujega gosta. Na podeželju bo v miru zaužil nekaj pristne kmečke prehrane in še dokaj čistega zraka ter se spočil v naravnem okolju, v prijetno urejeni turistični sobi. To ni utopija je realnost današnjega časa. Vse to že zdavnaj počno Avstrijci, Švicarji, Nemci, Italijani in še brezštevne države po svetu. Enkrat je treba začeti, saj tudi taka pot vodi v združeno Evropo in k blagostanju. Goste bi jim pošiljale turistične agencije, podobno kot to delajo v tujini.

M. LAUTAR

Naša skupnost bo spet izšla 17. novembra. Prispevke in oglase sprejemamo do 6. novembra.

NAGRADNO ŽREBANJE, NAGRADNO ŽREBANJE

IZPOLNITE VPRAŠALNIK IN GA POŠLJITE NA NASLOV:
TEOL, ZALOŠKA 54, 61000 LJUBLJANA DO 10. 11. 92

Z malo sreče bo nagrada v vrednosti 2.000 SIT vaša. Podelili bomo 10 nagrad.

1. Ste že bili v T-marketu na Zaloški 54 v Ljubljani?

DA NE

2. Poznate izdelke Teola? Naštete vsaj tri!

- a) _____
b) _____
c) _____
× ne poznam Teolovih izdelkov

3. Za kateri Teolov izdelek menite, da je dober?

- a) _____
b) _____
c) _____
× ne poznam Teolovih izdelkov

POŠILJATELJ (ime, priimek, naslov, telefon): _____

Žrebanje bo javno v T-marketu na Zaloški 54 v Ljubljani, dne 12. 11. 1992 ob 18. uri.

Vabljeni!

**TEOL, kemična industrija
Zaloška 54, 61000 Ljubljana**

DOLSKO

– Dobili bomo asfalt do gasilskega doma v Vinjah, na Spodnji cesti in Poti v dolino. Dokončano bo asfaltiranje cest v Senožetih. Nova bo javna razsvetljava v Kamnici.

– Dedka Mraza bodo mali Dolčani pričakali z igrice, ki jo bodo pripravili mladinci. Tudi obdaritev otrok bo!

– Izšlo bo glasilo KS z informacijami o zborih, o CZ in drugem. Prejela ga bodo vsa gospodinjstva.

DUŠAN KVEDER-TOMAŽ

– Potekajo prizadevanja in aktivnosti, da se zdravstvo, ki je razseljeno na več strani, za Jaršane združi v objektu, kjer je lekarna (prazni prostori vrtca na Kvedrovi).

– Pripravlja se gradnja poštnega in poslovnostanovanjskega objekta na osrednjem delu Beblerjevega trga.

JOŽE MOŠKRIČ-CIRIL

– Nabralo se je nekaj denarja iz amortizacije, tako da bodo na strehi KS vendarle lahko opravljena najnujnejša dela, da ne bo več zamakalo.

– Rdeči križ Moste-Polje nam je dostavil nekaj paketov s prehrano za najbolj ogrožene krajane. Za sodelovanje pri razdeljevanju bomo zaprosili Center za socialno delo Moste.

– Potekajo aktivnosti in prizadevanja s sosednjo KS D. Kveder Tomaž za pošto in poslovnostanovanjski objekt, a žal nič ne kaže, da bi bil denar za te načrte kmalu zbran.

KODELJEVO

– Plinifikacija našega okolja je končana. Krajanji so za zdaj zadovoljni.

– Predvidoma od konca oktobra 92 dalje bodo v KS potekala predavanja in svetovanja za bolj zdrav način življenja pod pokroviteljstvom INŠTITUTA ESENTIA.

– Stanje objekta, v katerem je KS in drugi uporabniki, je že precej klavirno. Potrebna bi bila popravila strehe, električne napeljave. Sredstva bo potrebno kar kmalu zbrati.

– Za boljše informiranje krajanov bodo, poleg oglasnih desk, obvestila tudi na internem kanalu CA TV.

KLOPCE

– Na vodovodu Zagorica dela normalno potekajo, so že nekje na sredini in upati je, da bodo kmalu končana.

– Nadaljuje se gradnja greznice pri domu krajanov v Klopcah.

LIPOGLAV

– Stekla bodo predvidena dela na lokalni cesti Podlipoglav-Lipoglav. Tokrat niso toliko vprašljiva sredstva, vse je veliko bolj odvisno od lepega vremena. Lipoglavčani in z njimi Zadvorčani si želimo, da ne bi bilo veliko dežja in snega, sicer bomo na ureditev ceste od Reškega Kovčaka do Ipavca morali še čakati.

MOSTE-SELO

– Bliznja in daljnja okolica bo kmalu bogatejša za novo in sodobno trgovino. Če bodo dela potekala normalno, bo že decembra letos na ploščadi Rojčeve, kjer je bila prej semenarna, odprta trgovina s čevlji in drugo obutvijo. Iz dobro obveščenih virov prihajajo novice, da bo ponudba peštra in po ugodnih cenah.

– Tajništvo KS si na vso moč prizadeva, da bi novembra lahko pripravilo brezplačne seminarje – pogovore za krajane o novostih iz zdravstvenega varstva in zavarovanja. Novosti s tega področja so namreč ljudem nagnale kar precej strahu v kosti, zato bodite pozorni na plakate ali obvestila pri hišnih svetih, lahko pa pokličete tudi na št. 441-436, da seminarjev pogovorov ne boste zamudili. Organizirani bodo podobno, kot so bili za novo stanovanjsko zakonodajo. Vrata KS bodo gostoljubno odprta za krajane iz vse naše občine, pa tudi Ljubljane.

25. MAJ, SOTOČJE, ŠTEPANJA VAS

– V KS Sotočje je nemudoma potrebno dokončati izgradnjo povezovalne peš poti s kolesarsko stezo ob Gruberjevem kanalu.

– V Štepanji vasi želimo urediti makadamsko površino med Bilečansko 5 in igriščem VVO in površine na Steletovi ulici ter renovirati Mekinčevo ulico s pločniki.

– Na območju celotnega naselja je potrebno postrči grmovnice, poskrbeti za otroška igrala in terenski inventar, sanirati polomljene prometne znake in svetilke javne razsvetljave. Obenem pa je potrebno dvigovati zavest krajanov o varovanju okolja. Vse preveč je namreč nesnage, ki si jo naredimo sami z odmetavanjem cigaretnih ogorkov, papirčkov in embalaže s pasjimi iztrebki, da o drugem ne govorimo.

NOVE FUŽINE

– Že od pomladi letos poteka akcija enotnega sistema CA TV Fužine v organizaciji podjetja LINK in KS. Pogodbe je podpisala že dobra polovica stanovanjskih blokov. Tiste, ki tega še niso storili, vabimo naj to naredijo čimprej (tel. 106-350). Izvajalec ima namreč vse pozitivne reference tako glede kvalitete kot cene, z deli pa bodo začeli novembra.

– Da bi preprečili nedovoljeno parkiranje na intervencijah v požarnih površinah, si želimo, da nas bi večkrat obiskal »pajek«. Druga opozorila kršilcem cestnoprometnih predpisov, ki ogrožajo po navadi bolj druge kot sebe, namreč prav nič ne zaležejo.

– Kljub vsem težavam se KS in njeno tajništvo trudita zagotoviti nemoten potek dela v zvezi s posredovanjem začasnih ali honorarnih zaposlitev. KS vabi vse, ki ponujajo delo (in prisilce), naj se oglašijo med uradnimi urami (med 7. in 15., ob ponedeljkih do 17. ure) na tel. 106-350 ali osebno.

Zbrala in uredila KS Moste-Selo

SREČANJE ČLANOV DRUŠTEV MLADI GASILEC

Osnovna šola Polje je v soboto, 10. oktobra gostila člane in mentorje društev Mladi gasilec iz vse Slovenije. Tokratnega, 12. srečanja se je udeležilo 249 mladih članov in 112 mentorjev-pedagogo iz 64 osnovnih šol.

Mladi gasilci so dopoldne pripravljali pisne in likovne izdelke na temo

preprečevanje požarov, popoldne pa so dodali še izdelke, ki so jih prinesli s seboj od doma in pripravili razstavo. V tekmovalstvu z vedrovko so mladi pokazali znanje in spretnost, ki sta potrebna in značilna za mlade gasilce.

Razstavo je odprl predsednik moščanskega IS Brane Matjašec, ki je med drugim poudaril pomen usposobljenosti in opremljenosti gasilcev za uspešno preprečevanje požarov in zmanjševanje njihovih posledic. Ob tem je izrekel priznanje mladim, zlasti pa mentorjem, ki vzgajajo in usposabljaajo najmlajše, da v svojo in družbeno korist storijo vse, da preprečijo nastanek požarov.

In prav mladi so porok za to, da bomo tudi v prihodnosti imeli usposobljene prostovoljne in poklicne gasilce, ki bodo kos najzahtevnejšim nalogam, tako v mestih kakor tudi na podeželju.

SO

● ZAHVALA

V imenu Doma starejših občanov Moste se zahvaljujem Železniškemu gospodarstvu – Kontejnerskemu terminalu Ljubljana na Letališki 14 za materialno pomoč pri organiziranju strokovnega izleta za sestre, negovalke in druge delavce v našem Domu.

Dvakrat so nam brezplačno dali na razpolago kombi, ki ga je vozil njihov šofer. Izlet smo organizirali v dveh delih, da smo lahko zagotovili nemoten potek dela na oddelkih.

Tak izlet in obenem oddih od naporenega dela veliko pripomore k zadovoljstvu delavcev. Korist od tega imajo predvsem naši stanovalci, ki potrebujejo ali želijo oskrbo in nego.

Posebno se zahvaljujemo g. Avgustu Grabljevcu in šoferju g. Antonu Ilvarju.

Direktorica:

Marija MILADINOVIČ, dipl. soc.

Mercator - Golovec

trgovinsko podjetje
Ljubljana, Leninov trg 4, d. d.

OBIŠČITE POSLOVNE ENOTE NA PROLETARSKI 4, KJER SMO VAM

V OKTOBRU IN NOVEMBRU PRIPRAVILI:

V PE POHIŠTVO, poleg sedežnih garnitur, bele tehnike, malih gospodinskih aparatov, svetil, pohištva in koles š:

– PESTER IZBOR KAKOVOSTNIH UVOŽENIH IZDELKOV IZ PLASTIKE,
– BOGATO IZBIRO SUHE ROBE, POSODE IN PRIPOMOČKOV ZA DOJENČKE (zibke, stajice... igrače).

Izbrano blago lahko kupite na tri čke brez obresti ali pod ugodnimi kreditnimi pogoji – s 3% mesečnimi obrestmi.

Dobre stvari so lahko tudi poceni.

PREPRIČAJTE SE SAMI IN OBIŠČITE TUDI SAMOPOSTREŽNO TRGOVINO.

V BIFEJU pa vam bomo postregli s toplo malico in raznovrstnimi piščanci.

KER SMO VAM USTREGLI DANES, PRIDITE ŠE JUTRI.

Naša skupnost bo spet izšla 17. novembra.

**Ljubljančani
v vzhodnem delu mesta, pozor!**

PRIHAJAMO VAM NAPROTI!

Približujemo se vam, tako da nas boste imeli čimbolj pri roki.

Spet odpiramo novo poslovalnico, tokrat v MOSTAH, na ROJČEVI 20.

Vse v zvezi z zavarovanjem od 20.10. naprej lahko opravite tudi na vašem domačem koncu Ljubljane.

Pričakujemo vas vsak delavnik od 7.30 do 18. ure.

zavarovalnica triglav d.d.
Tradicija in profesionalen odnos

zavarovalnica triglav d.d.
območna enota Ljubljana
predstavništvo Moste; Rojčeva 20

Nisem moščan, sem pa še občan!

Leta 1961 sta se občini Ljubljana-Moste in Polje združili v občino Ljubljana-Moste-Polje. Občini sta ocenili, da bosta združeni omogočili hitrejši in enakomerni razvoj območij obeh občin. Prva je razpolagala z razmeroma močno industrijo, druga pa z dragocenim prostorom. Ker sta se občini združili enakovredni in prostovoljno, sta to hoteli povedati in ohraniti tudi z imenom nove skupne občine Ljubljana-Moste-Polje. Tako je nastalo dolgo sestavljeno zemljepisno ime, ki se ga je bilo treba navaditi in seveda spoštovati. Z združitvijo obeh občin se je čez nekaj časa preimenovala tudi tedanja Moščanska skupnost (občina Polje ni izdajala svojega glasila) v Našo skupnost, glasilo nove skupne občine.

V pogovornem jeziku se je še naprej pogosto uporabljalo staro ime moščanska občina, Moščani in podobno. Novinarji pa so se trudili, da so to poenostavljeno pridevniško obliko samo iz enega dela sestavljenega zemljepisnega imena čim manjkrat uporabljali. No, v zadnjih nekaj letih se je to postavilo na glavo. To seveda lahko trdim predvsem za častnik Delo (kateriga naročnik in skrbni bralec) sem že nekaj desetletij in seveda za novinarje, ki zdaj pokriva našo občino. Tako iz naslovov prispevkov o naši občini izvem, da so na primer v Mostah še vedno brez pitne vode, da v Mostah primanjkuje pitne vode, da imajo v Mostah že toliko in toliko beguncev, da imajo v Mo-

stah probleme s psi in podobno. Lahko kar napovem, da bomo kmalu brali, da imajo v Mostah OŠ, ki je še brez telovadnice in malo kasneje tudi (upam), da so v Mostah zasadili prvo lopato za novo telovadnico, in tako naprej... kot stara štanca. Pa bi človek razumel tudi to, naslovi morajo biti kratki in jedrnat, časa za sestavljanje pravnih pa je premalo. Razočaran pa sem, ko berem naprej in vedno enako ugotovim, da se prispevki nadaljujejo, kot so se z naslovi začeli. Zlepa ne preberem celotnega

● PISMA BRALCEV

imena občine, ni več nas občanov, ne krajanov, zlepa ne vaščanov, ne občinskih sekretarjev, občinskega izvršnega sveta, predsednika občinske skupščine... itd. Imamo predvsem Moščane, Moščane pa spet Moščane, moščanske sekretarje, moščanski izvršni svet, moščanskega župana, pa moščanske probleme, zaplete itd. Res mojster nad mojstri. Človek bi jokal. V resnici pa v naši občini niti krajevne skupnosti Moste nimamo in je celo ta sestavljena iz območij Moste in Selo in zato iz dveh imen Moste-Selo.

Pričakovati je bilo, da se bomo v lastni državi, kot njeni državljani, bolje razpoznali kot ljudje, z lastnimi in krajevnimi imeni in seveda natančneje tudi kot občani. Sviri pa se obračajo prav na-

sprotno. Tako smo začeli pisati celo v našem glasilu, čeprav je v glavi glasila zapisano, da je to glasilo skupščine občine Ljubljana-Moste-Polje (oblikovalec glave je narobe imeni občin povezal s pomišljajem namesto z vezajem). Vseeno v glasilu beremo o moščanski občini, o moščanskem županu, o organih moščanske občine, moščanskih sekretariatih, kaj je na primer povedala moščanska sekretarka za urbanizem... in podobno. Bere se tako, kot bi bila Naša skupnost glasilo dveh občin. O moščanski občini iz številke v številko več pišemo. Le kje je ta »moščanska« občina?

Pred poletnimi počitnicami so v središču Most plakati vabili na sejem moščanskih ustvarjalcev. Na ogledu sem videl, da je bilo nekaj ustvarjalcev iz naše občine in nekaj iz drugih. Kateri so moščanski ustvarjalci pa nisem mogel razpoznati. Še bi lahko naštel nekaj slabih zgledov. Vse skupaj je videti tako, kot če bi hoteli svetu predstaviti Slovenijo, pisali in govorili pa bi le o Kranjski in o Kranjcih.

Pričakujem, da se bo tako pisanje še širilo, saj vemo, kako je s plevelom, kjer ni skrbnih rok. Upam, da bomo kmalu prejeli celo položnice, ki bodo podpisane: »Moščanski sekretariat... ta in ta...«. Nam, ki nismo Moščani in nismo iz moščanske občine, takih ne bo treba poravnati. To bo skromna oddolžitev za žalive.

SLAVKO GERLICA

Janče...

Janče gotovo sodijo med najbolj znane kraje naše občine, ne samo v novejšem času, temveč tudi v preteklosti. Spomnimo se samo nemškega Turnvereina iz Ljubljane leta 1859 ali pa boja partizanov z Nemci leta 1942. Jančam zagotavlja tak sloves prelepa lega na vrhu 794 metrov visokega Janškega hriba z bližnjo okolico, ki je dosti nižja. Zato ima izredno lep razgled na Kamniške Alpe, Karavanke, Triglav in Dolenjsko grčevje, kamor sodi tudi sam.

Vas leži levo od vasi in potoka Besnica, dostop v hribovje in v vas pa mogoče skozi vas Gabrje ali pa iz Savske doline, iz Jevnice. Ime za vas Janče se je začelo uporabljati dokaj pozno, prej so temu kraju pravili Črni gozd. Ime Janče naj bi po pripovedovanju domačinov izviralo iz časa turških vpadov na Kranjsko, ko se je tu naselilo več turških ubežnikov, ki so jim domačini rekli kar janičarji. Eden izmed njih se je celo poročil z domačinko in imel številčno družino. Po njem in po drugih ubežnikih, ki so živeli tu, je kraj dobil ime Janičarji, pozneje skrajšano v Janče. Od tu je doma pogosto rodbinsko ime Jančar. Pozneje so se Jančarji razselili predvsem po ravninskem delu nekdanjih občin Dobrunje in Polje.

O nastanku imena Janče pa je živa še druga razlaga, namreč, da so tu pasli številne ovce – jančke – ki so sčasoma kraju dali ime. Ob tem je treba omeniti, da je bila paša ovac – jančev – splošen pojav v vseh hribovskih vaseh tedanje Kranjske še med obema vojnama, nikakor ne samo tu in tako številčno, da bi samo ta kraj

dobil ime po jancih. Kakorkoli že, ime vasi se pojavi resnično pozno, v spominu pa ostaja, ko se spomnimo prelepih tukajšnjih krajev s čudovitim pogledom na oddaljene Alpe in grčevje.

Vas ima danes 13 hiš v treh zaselkih in okoli 65 prebivalcev. Osnovna šola je bila tu ustanovljena leta 1888. Sprva je bila v župnišču, pozneje pa se je selila po zasebnih hišah, dokler niso leta 1953 zgradili zdajšnjega šolskega poslopja. Žal pa je kmalu po dograditvi šole število šoloobveznih otrok začelo upadati. Osip je bil tako velik, da šola ni mogla normalno delovati in se je prelevila najprej v podružnično šolo Polje, zdaj pa je podružnica osnovne šole Sostro, kamor dnevno vzajajo otroke višjih razredov. Število otrok zdej na celotnem območju narašča, saj je gospodarska stiska marsikaterega domačina prisilila, da je ostal doma, pa tudi dokaj urejene komunikacije so k temu pripomogle.

Planinski dom, ki ga od leta 1956 upravlja PD Litija ima 50 ležišč in je cilj številnih izletnikov, pohodnikov, lovcev, smučar-

Kapelica na Jančah, postavljena v spomin na veliki »ljubljanjski« potres leta 1895

župnik iz Štange. V njej so zelo lepe slike Kristosovega križevega pota, ki jih je leta 1932 naslikal mojster Franc Mrčun iz Moravč. Ta je istega leta poslikal notranjost cerkve s precej domiselnimi geometrijskimi liki, ki krase cerkev. Cerkev že dolgo časa ni bila obnovljena in predvsem za zunanjsčino bo potrebno čimprej poskrbeti in ji dati lesk, ki gre verskemu hramu.

Okoli cerkve je dokaj obširno pokopališče, v pokopališkem zidu pa so vzdignane nagrobne plošče iz začetka 19. stoletja, ki v naši občini gotovo sodijo med najstarejše.

Domačine je motilo predvsem to, da so se ti društveniki slekli do pasu, kar je bilo v tedanjem času skrajno pohujljivo in nesposobno za goreče farane našega podežlja. Iz tega se je izcimil pretep, ki ga je pozneje vsaka stran razlagala po svoje. Hitro je dobil tudi politične razsežnosti in vsi so pozabili, zakaj se je sploh začel. Ena stran je trdila, da jo ogroža slovenski življenj, druga pa, da je kriv nemški. Spopad je zahteval celo eno žrtev – pa ne na Jančah, temveč na Vevčah – priprli so številne domačine in nobenega Nemca. Ta dogodek je imel precej velik pomen za slovenstvo, ljudje so se začeli osveščati, Nemci so začeli spoznavati, da žive v okolju, ki je slovensko in se bodo morali odpovedati privilegijem, ki so jih doslej imeli kot pripadniki nemške narodnosti na Slovenem.

Janče nam ostajajo v spominu tudi iz vojnih let, ko so se tu leta 1942 spopadli partizani in Nemci, ko so hoteli partizani preiti na levo stran Save. Ob tem je bilo na obeh straneh precej žrtev, Nemci pa so se maščevali tudi nad domačini. Pobili so več domačinov in požgali več hiš. V spomin na ta dogodek je tu vsakoletna spominska proslava.

Na Janče iz doline Besnice, pa tudi iz doline Save pelje makadamska pot, ki je dobro vzdrževana, zato se ne ustrašite in si oglejte Janče z okolico. Tu boste našli prijazne ljudi, cerkveni ključar Ciril vam bo rade volje pokazal notranjost cerkve, malico in šilce žganja pa boste vedno dobili v planinskem domu na Jančah. Jesenska idila, kostanj in gobe, ki jih je tu v izobilju pa vam bodo dan napravile res lep. Potrudite se in obiščite Janče.

Edward Svetek
(se nadaljuje)